

Schoolondersteuningsprofiel
Willibrordschool
november 2018

School: Willibrordschool

Adres: Boekenstein 47, 1852WS, Heiloo

Website: www.willibrord-school.nl

Werkgebied: Heiloo West

Samenwerkingsverband: Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Website: www.ppo-nk.nl

Inhoud

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

2. Algemeen

2.1 Wat is passend onderwijs?

2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

2.3 Ouders en kind

3. Onderwijsondersteuning

3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie

3.2 Onze uitgangssituatie

3.2.1 Leerlingen

3.2.2 Opvoedsituatie thuis

3.2.3 Sociaal netwerk

3.3 Inrichting onderwijsondersteuning

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

5.1 Ondersteuningsniveaus

5.2 Werkwijze

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Bijlagen/verwijzingen

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

Wat is een schoolondersteuningsprofiel?

In het schoolondersteuningsprofiel leggen we ten minste eenmaal per 4 jaar vast welke ondersteuning onze school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities onze school heeft voor de toekomst. We nemen ons profiel ieder jaar opnieuw door en passen het dan aan op kleine onderdelen.

Leerkrachten, schoolleiding en bestuur stellen samen het profiel op. Leerkrachten en ouders hebben adviesrecht via de medezeggenschapsraad.

Waarom een schoolondersteuningsprofiel?

Elke school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel te hebben. Met dit profiel laat onze school zien welke extra ondersteuning we uw kind kunnen bieden.

Daardoor weet u waar u aan toe bent, als het gaat om de mogelijkheden van onze school. Op basis van het profiel bekijken we welke expertise we nog moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor de (scholing en toerusting van) onze leerkrachten.

Het schoolondersteuningsprofiel is belangrijk voor:

- Ouders. Het biedt u informatie – wat kunt u verwachten van de school?
- De school. We zetten de beleidslijn uit – wat is onze ambitie?
- De inspectie. We leggen verantwoording af.
- Collega-scholen in ons werkgebied. We stemmen met elkaar af.
- Het samenwerkingsverband. Er ontstaat overzicht over het geheel – bieden de scholen samen een dekkend netwerk?

Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Het samenwerkingsverband legt alle profielen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren. Doel is immers dat alle leerlingen passend onderwijs krijgen. Op basis van de schoolprofielen stelt het samenwerkingsverband de basisondersteuning vast. Dit is de ondersteuning die alle scholen kunnen bieden. Het gaat dan bijvoorbeeld om ondersteuning voor meer- en minderbegaafde leerlingen en om het omgaan met gedragsproblemen.

Ons schoolondersteuningsprofiel vloeit voort uit het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Dat is een wettelijk verplicht beleidsdocument waarin het samenwerkingsverband beschrijft waar het voor staat en hoe het dat organiseert. Het complete ondersteuningsplan is te vinden op de website: www.ppo-nk.nl.

Relatie met schoolontwikkelpun-schoolgids

Het schoolondersteuningsprofiel hangt bij ons samen met het schoolontwikkelpun en de schoolgids. U kunt deze inzien op de website van de school, www.willibrord-school.nl. Waar mogelijk zullen we in dit in dit document hiernaar verwijzen.

2. Algemeen

2.1 Wat is passend onderwijs?

Op 1 augustus 2014 trad de wetwijziging passend onderwijs in werking (en daarmee een ander stelsel voor extra onderwijsondersteuning). Passend onderwijs heeft tot doel om zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan ieder kind, ongeacht de extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs berust op drie pijlers:

- Schoolbesturen/scholen hebben de taak (zorgplicht) om leerlingen een zo goed mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.
- Iedere school is verplicht om een ondersteuningsprofiel op te stellen. Op deze wijze is duidelijk welke extra ondersteuning een school kan bieden.
- Scholen, reguliere basisscholen, speciale basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4 werken samen in regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Voor onze regio is dat Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland (www.ppo-nk.nl). Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan opgesteld en is (mede)verantwoordelijk voor een dekkende ondersteuningsstructuur, het toewijzen van de extra ondersteuning en de toelaatbaarheid tot scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 3 en 4.

2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Alle basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs in Noord-Kennemerland werken samen in 8 werkgebieden. Samen met de 14 betrokken schoolbesturen en gemeenten zorgen we voor een dekkend onderwijs-zorgaanbod. Belangrijke partners in ieder werkgebied zijn jeugdhulp en de leerplichtambtenaren van de gemeenten. We zijn met elkaar verbonden, zodat we optimaal aansluiten op uw kind.

Soms blijkt al tijdens de aanmelding dat uw kind méér nodig heeft dan de school in eerste instantie kan bieden. Soms wordt dat pas in de midden- of bovenbouw duidelijk.

Heeft uw kind extra onderwijsbehoeften? Dan schakelen wij de consulent passend onderwijs van ons werkgebied in. Samen met u gaan we op zoek naar de beste oplossing voor uw kind. Daarbij hanteren we een duidelijk omschreven werkwijze, waarover u meer kunt lezen in hoofdstuk 5. Zo zorgen we ervoor dat alle stappen in de juiste volgorde worden gezet.

2.3 Ouders en kind

Ouders zijn in ons samenwerkingsverband educatieve partners. U bent altijd betrokken bij het bepalen van het passende onderwijs – zie ook hoofdstuk 5 – u neemt deel aan het multidisciplinair overleg (MDO) met de leerkracht, intern begeleider en de consulent

passend onderwijs van het samenwerkingsverband. Ouders zijn partners in de besluitvorming en geven toestemming voor de uitvoering de gemaakte afspraken. Tijdens het MDO maken we stapsgewijs een passend plan en leggen we afspraken vast. Het TOPdossier, een webbased programma, helpt ons hierbij.

Ouders en kind op onze school

School hecht veel waarde aan regelmatig en direct contact met de ouders. Ouders kunnen altijd een afspraak maken met de leerkracht om van gedachten te wisselen over de ontwikkeling van hun kind(eren). Meer hierover kunt u lezen in de schoolgids (blz. 17 en blz. 23).

De school heeft profijt van actieve en betrokken ouders die de school ondersteunen.

3. Onderwijsondersteuning

3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie

De visie van de school geeft aan dat ieder kind uniek is en zich ontwikkelt op een eigen manier. De onderwijsbehoeften zijn daarom ook steeds anders. Begeleiding op de onderwijsbehoeften vinden zowel in de klas als buiten de klas plaats. Hiervoor maken wij gebruik van ouders, stagiaires, vrijwilligers, leerkrachten en de intern begeleider.

Onze ambitie is dat kinderen hun eigen talenten ontwikkelen vanuit vertrouwen en veiligheid. Kinderen voelen zich bij ons gehoord en gezien en worden beoordeeld op hun eigen kunnen.

3.2 Onze uitgangssituatie

Door onze eigen uitgangssituatie in beeld te brengen, kunnen we als school beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze kinderen en ouders. Deze nemen we ook mee in onze ambities, schoolplan en professionalisering.

Het leren en de ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door een heel scala aan factoren. Wij hebben daar niet altijd invloed op, maar kunnen er wel zo veel mogelijk rekening mee houden in het belang van de kinderen.

Factoren die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van kinderen:

- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Factoren leerlingen
- Factoren thuissituatie
- Factoren sociale netwerk

Maatschappelijke ontwikkelingen

Scholen – en vooral passend onderwijs – hebben een maatschappelijke opdracht. We dragen zorg voor een optimale omgeving, waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen en hun talenten leren benutten om als volwaardig mens te leven. We bereiden leerlingen voor op de toekomst, zodat zij als volgende generatie de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf, mens en milieu.

In onze maatschappij zien we de volgende tendensen:

- Het aantal kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften neemt toe. Met passend onderwijs als basis worden deze kinderen op de school in de buurt aangemeld. Om zo goed mogelijk aan te sluiten op de belangrijkste onderwijsbehoeften, werken we volgens de handelingsgericht methodiek¹. We

---

¹ Handelingsgericht werken, HGW, is cyclisch oplossingsgericht en kent 4 fasen: waarnemen-begrijpen-plannen-realiseren. Bron N. Pameijer <http://wij-leren.nl/hgw-pameijer.php>

kijken vooral preventief naar wat de leerling nodig heeft. De toenemende verschillen tussen kinderen vragen van scholen maatwerk.

- Sociale verkeer is veranderd door sociale media. Kinderen groeien op met dagelijks gebruik van computer, smartphone en tablet. De digitalisering van de samenleving maakt veilige digitale communicatievaardigheden voor kinderen steeds belangrijker. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het leren en het opdoen van kennis. Vaardigheden als samen delen, samen leren en samen creëren, kritisch denken, problemen oplossen zijn belangrijker en complexer geworden.
- De ouderpopulatie is divers. Er zijn meer verschillende manieren van opvoeden. Opvoedingsoriëntaties worden beïnvloed door herkomst, geloof, sociale status en opleiding. Ouders vormen voor kinderen de context waarin ze opgevoed worden. Partnerschap tussen ouders en school is dan ook belangrijk om elkaars opvoedingsoriëntatie te begrijpen én af te stemmen in het belang van het kind.

3.2.1 Leerlingen

Om het onderwijsproces zo goed mogelijk af te kunnen stemmen op de totale populatie, brengen wij de algemene kenmerken van de leerlingen hierbij in beeld. Het gaat daarin om de volgende kenmerken:

- Leerstijlen en motivatie
  - Denkers of doeners? Actieve of passieve leerhouding?
  - Uitstroom, leerlingen met extra ondersteuning, verwijzingen.
- Taalsituatie
  - Moedertaal, NT2, VVE.
- De 10 clusters in onderwijsbehoeften
  - Aantal leerlingen met begeleiding

Leerstijl en motivatie van de leerlingen:

Over het algemeen zien wij dat wanneer kinderen betrokken zijn bij hun eigen leerproces dit een positief resultaat heeft, zowel op korte als langere termijn. De kinderen zijn tevreden over de school. Dit blijkt uit leerlingtevredenheidsspeiling die in november 2015 is afgenomen. Binnen de school zijn een aantal betrokken bij de leerlingenraad. Samen met ouders en kinderen dragen we zorg voor een positief schoolklimaat waarbinnen ieder kind uniek mag zijn.

Het schooljaar 2017-2018:

- Zijn 3 leerlingen verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)
- zijn 0 leerlingen verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)
- hebben meerdere leerlingen ondersteuning gekregen die passend is bij hun onderwijsbehoefte. Invulling hiervan is divers.

Deelname aan het onderwijs:

Kinderen van onze school maken optimaal gebruik van ons onderwijs. Hiermee voorkomen we dat kinderen ongewenst thuis komen te zitten. In overleg met ouders en leerkrachten wordt steeds gekeken naar een oplossing passend bij de onderwijsbehoefte.

Uitstroom schooljaar 2017-2018:

	Aantal/%
VWO	5/26%
HAVO/VWO	2/11%
HAVO	4/21%
HAVO/VMBO TL	-
VMBO TL	4/21%
VMBO TL/KB	-
VMBO GL	-
VMBO KB	3/16%
VMBO KB/BB	-
VMBO BB	1/ 5%
Praktijkonderwijs	-

Geboden extra ondersteuning afgelopen schooljaar op basis van de verschillende clusters van onderwijsbehoeften. Uitgedrukt in percentage van totaal aantal leerlingen.

Onderwijsbehoeften	Aantal / %	Onderwijsbehoeften	Aantal / %
specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.	2,82%	specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.	2,82%
specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.	2,82% RID traject	specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat de leerling naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.	2,82%
specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.	n.v.t.	specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.	0,7%

specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).	1,41%	specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij taalvaardigheden worden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.	2,11%
specifieke behoefte om het leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).	2,82%	anders, namelijk:	n.v.t.

Noodzakelijke onderwijsbehoeften:

- specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.
- specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.
- specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.
- specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat de leerling naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.

3.2.2 Opvoedsituatie thuis

- Ouders kiezen voor onze school omdat deze binnen een kleinschalige omgeving zorgt voor een gestructureerde leeromgeving waarbij veel aandacht is voor het leerproces.
- Ouders stellen het zeer op prijs dat er open communicatie plaatsvindt over het welbevinden van hun kind. Er heerst een open en eerlijke cultuur waarbij de laagdrempeligheid en kleinschaligheid erg wordt gewaardeerd.
- Ouders worden betrokken bij de ontwikkeling van hun kind. Te denken valt aan ouder/kindgesprekken en gesprekken met experts wanneer dit nodig is.
- Tevens is er een intern begeleider aanwezig die samen met ouders en leerkrachten kan meedenken.

3.2.3 Sociaal netwerk

De kinderen van onze school zijn voornamelijk afkomstig uit de omliggende wijk. Binnen Heiloo zijn er meerdere sportverenigingen. Er is voor kinderen een rijk aanbod en er wordt vanuit diverse hoeken gestimuleerd om hieraan deel te nemen. Daarnaast zijn er veel mogelijkheden voor culturele activiteiten.

De wijk is met name samengesteld uit bestaande bouw. De wijk geeft een gemiddelde afspiegeling van de samenleving weer.

De laatste jaren neemt ook nieuwbouw in de omgeving van de school toe. We zien dat het voedingsgebied van de school daarmee wordt uitgebreid. Het gebouw van de school dateert uit 1977 en zal binnen een jaar gerenoveerd worden.

3.3 Inrichting onderwijsondersteuning

Onze reguliere aanpak is in alle opzichten erop gericht dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en leren. Hiermee stimuleren we de ontwikkeling (het leren van kinderen) en proberen we belemmeringen in de ontwikkeling/het leren te voorkomen. We maken werk van een sterk didactisch en pedagogisch klimaat. Zie onze schoolgids en website voor verdere uitleg hierover.

Dit betekent niet dat we belemmeringen altijd kunnen voorkomen. We willen (mogelijke) belemmeringen in het leren/de ontwikkeling van een kind vroegtijdig signaleren. Daarvoor hebben we een 'handelingsgerichte ondersteuningsstructuur' ingericht.

- **IB**
Er is een intern begeleider voor 2 dagen beschikbaar. Zij volgt leerlingen die een andere onderwijsbehoefte hebben. Zij draagt zorg voor een planmatige aanpak. Daarnaast is de intern begeleider als coach voor de leerkrachten beschikbaar. Zij ondersteunt de leerkrachten in het organiseren van de zorg. Tevens is onze intern begeleider ook gedragspecialist binnen de school. Een gedragspecialist is een leerkracht die collega's deskundig kan begeleiden in het omgaan met kinderen met specifieke gedragsproblemen en/of ontwikkelingsstoornissen.
- **Stagiaires**
De school staat open voor studenten die het vak nog leren. Er zijn dus regelmatig stagiaires aanwezig, zowel voor de leerkracht (Pabo) als de intern begeleider (Pedagogiek). Deze studenten worden ingezet om het vak te leren waardoor de leerkracht of intern begeleider extra mogelijkheden tot ondersteuning heeft.
- **Deskundigheid intern**
De collega's van de school blijven zich ontwikkelen waardoor ook steeds meer interne deskundigheid ontstaat. Zo beschikt de school nu over de volgende specialisaties:
  - Taal- leescoördinator
  - Gedragsspecialist (2x)
  - Specialist op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling
  - Kanjer/Anti-pest coördinator (2x)
  - Coördinator sociale veiligheid (2x)
- **Kanjertraining**
We vinden het belangrijk dat kinderen zich in een veilige, prettige omgeving kunnen ontwikkelen. In de kanjertraining zien wij de normen en waarden van de school terug. De Kanjertraining leert kinderen positief te denken over zichzelf en de ander. Met een positief zelfbeeld kun je iemand anders teruggeven wat je wel of niet prettig

vindt en kun je dit ook ontvangen. We praten over gedrag, dit kun je namelijk aanpassen. Wie je bent is in de basis goed, daar hoeven we niets aan te veranderen.

- We houden ons aan de volgende afspraken:
- Je bent te vertrouwen
- We vertrouwen elkaar
- Niemand lacht uit
- Niemand speelt de baas
- Niemand doet zielig

Regelmatig worden Kanjerlessen gegeven. We zien dat hoe we met elkaar omgaan niet alleen in lessen te vangen is, het gaat juist om de manier hoe we buiten de Kanjerlessen met elkaar omgaan! Daarom besteden we in ons dagelijks handelen continu aandacht aan de Kanjertraining. Twee maal per jaar wordt het sociale welbevinden gemeten door middel van vragenlijsten die worden ingevuld door kinderen (vanaf groep 5) en leerkrachten (groep 1 t/m 8). Aan de hand hiervan passen we waar nodig interventies toe.

- De leraren stemmen de instructie, leerinhouden, verwerkingsopdrachten en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
- In de groepen 3 t/m 8 wordt twee maal per jaar een onafhankelijke, landelijke toets (Cito) afgenomen om de onderwijsontwikkeling te volgen. Deze worden geanalyseerd met de al aanwezige gegevens, zoals de observaties en resultaten uit de methode.
- Leerkrachten werken met een groepsplan en datamuur waarin ze de doelen en de aanpak voor de groep, subgroepjes en mogelijk een individuele leerling beschrijven. We oriënteren ons op een adequate manier van signaleren waarbij de administratielast van de leerkracht wordt verminderd.

Onze ondersteuningsstructuur sluit aan op de werkwijze van ons samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Zie hoofdstuk 5.

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

Dat wat onze school aan kinderen kan bieden zónder extra ondersteuning van buiten, valt onder de basis- en lichte ondersteuning. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving én door onze ambitie en visie. Het schoolondersteuningsprofiel bevat een aantal wettelijk bepaalde elementen – bijvoorbeeld het pestprotocol – maar verder zijn er veel verschillen mogelijk tussen scholen.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in ons schoolondersteuningsprofiel. Dat doen we aan de hand van 10 clusters van onderwijsbehoeften. Een cluster met de daarbij horende aanpak heet een arrangement. Daarnaast laten we met het profiel zien waarin we onze verder willen ontwikkelen.

1. De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school bereidt de leerling voor en zet dit in om de volgende dag voor te bereiden, zeker wanneer de dag anders verloopt dan normaal.
- Vrije momenten worden vooraf doorgesproken met de leerling: wat ga je doen? Hoe ga je dat doen? Wat als het niet lukt?
- De school benut talenten en interesses van de leerling en probeert zo via een omweg de leerling zo ver te krijgen dingen te ondernemen die eigenlijk geen optie waren. Voorbeelden zijn keuze in boeken, keuze in volgorde, keuze beloning.
- In de onderbouw is een gestructureerde leeromgeving/onderwijsleersituatie ingericht in hoeken, met een visualisatie van het hoe en wat per hoek.
- De school biedt vooraf duidelijkheid en begeleiding bij de uit te voeren taak, waarbij een aantal aspecten wordt ondersteund door visualisaties/pictogrammen/foto's.
- De school betreft de ouder daar waar nodig, zodat voor de leerling een veilige omgeving gecreëerd kan worden. Denk hierbij aan kamp, schoolreis, excursies.
- De school werkt volgens het GIP-model en geeft instructie volgens het IGDI model. Uitleg hierover is te lezen in de schoolgids. (blz. 15)
- De leerlingen hebben zicht op inhoud en de doelen van de les welke staan beschreven op het bord.
- Binnen het werken met thema's wordt een eenduidige, voorspelbare structuur gehanteerd. Deze is in alle klassen op dezelfde manier aanwezig. Tevens staan de doelen van het thema beschreven.

2. De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat hij/zij naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Samen **met** de ouders, waar mogelijk de leerling, leerkracht, intern begeleider is een OPP (TOPdossier) opgesteld gericht op zelfredzaamheid en probleemoplossend vermogen waarbij de leerling succes ervaart, zich competent voelt en uitgedaagd wordt. Door middel van kindgesprekken is het kind ook betrokken bij dit proces.
- De school onderwijst diagnosticerend, waarbij de interventies afgestemd worden op de specifieke onderwijsbehoeften, waaronder leerstijl van de leerling.
- De school betreft de leerling bij zijn/haar ontwikkeling door doelen en de resultaten zichtbaar te maken. Oefening baart kunst.
- De school maakt gebruik van diverse mogelijkheden om de leertijd van een kind zo effectief mogelijk te benutten. Te denken valt aan concreet ondersteunen (bijvoorbeeld een getallenlijn) en extra leertijd (meer oefening, stof vertragen, aangepaste doelen). Dit noemen we tempo- of taakdifferentiatie. De leerlingen maken een toets behorend bij hun niveau.
- De school geeft extra instructie om het inzicht en toepassing te versterken door onder andere stapsgewijs te schakelen van concreet naar symbolisch naar abstract.
- De school hanteert verschillende werkvormen en oefenmogelijkheden gericht op het bereiken van de leerdoelen en het tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften. Dit doen wij door coöperatief te leren, ICT in te zetten, rekening te houden met verschillende leerstijlen.
- De school heeft een pedagogisch klimaat gecreëerd waarbij verschillen normaal en geaccepteerd zijn. Dit doen wij aan de hand van de Kanjertraining.
- De school draagt zorg voor een leerklimaat waarin verschillen geaccepteerd worden.

3. De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school richt een onderzoekende leeromgeving in waarbinnen voor iedere leerling een volgende stap in de ontwikkeling te zetten is. Hierbinnen is ruimte voor leren vanuit betrokkenheid, eigen inbreng en zicht hebben op eigen ontwikkeling.
- De school laat leerlingen eigenaar zijn van hun eigen leerproces door ze eigen uitdagingen, oplossingen/werkwijzen en een planning te laten formuleren, werk te laten maken van de uitvoering en daarop te reflecteren. Dit doen we met het werken met IPC, international primary curriculum. Binnen de wereld oriënterende thema's worden kinderen gestimuleerd om de eigen ontwikkeling te volgen.
- Tevens hebben de leerlingen inzicht in de ontwikkeling binnen de cognitieve vakken. Binnen de les staan individuele leerdoelen klaar waaraan gewerkt kan worden.
- Op school zijn diverse uitdagende leermaterialen aanwezig welke naast, of in plaats van, de reguliere lesstof kunnen worden ingezet.

Ambitie:

De school wil zich verder ontwikkelen in het tijdig signaleren van een ontwikkelingsvoorsprong en het hierop aanpassen van de leeromgeving. De school wil hier ook een of meerdere collega's in scholen zodat expertise dichtbij is.

4. De leerling heeft specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij hij/zij taalvaardigheden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De leerkracht draagt zorg voor een taalrijke leeromgeving door het visualiseren van de dagplanning en een leerwand waarbij door middel van pictogrammen en taal de structuur en het leren in beeld wordt gebracht.
- In de onderbouw wordt het aanvankelijk leesproces ondersteund door het visualiseren van diverse letters en woorden.
- In de groepen 1 en 2 wordt specifiek gewerkt aan het fonemisch bewustzijn, letterkennis en mondelinge taal. Dit alles wordt geïntegreerd in de thema's. Kinderen worden op basis van de gestelde doelen geobserveerd en gevolgd.
- Leerkrachten hebben de mogelijkheid om advies te vragen aan de taalspecialist.

5. De leerling heeft specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school maakt gebruik van de sociaal-emotionele methode "Kanjertaining". Hierin komen gedragsregulerende aspecten aan de orde naast oplossingsgerichte interventietechnieken.
- De school volgt de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen middels een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem, ingevuld door leerkrachten en kinderen.
- De school beschikt over een gedragsprotocol.
- De school beschikt over 2 gedragspecialisten op het gebied van gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- In de klas wordt waar nodig gewerkt met beloningssystemen.
- De leerkrachten zijn alert op opvallend gedrag en bespreken dit met ouders en intern begeleider en leggen dit vast in het leerlingdossier.
- Door de teamtrainingen en de coaching van de intern begeleider zijn leerkrachten in staat om op een effectieve manier interventies te plegen.

Ambitie:

De gedragspecialisten zijn in het schooljaar 2017-2018 opgeleid tot Kanjer coördinator waardoor zij de sociaal-emotionele ontwikkeling nog beter kunnen begeleiden.

6. De leerling heeft specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Het leesonderwijs is afgestemd op de onderwijsbehoeften die te maken hebben met intensieve instructie, strategie-ondersteuning, aanpak en materialen, die passen bij de leeftijd. Dit doen wij met de methode Veilig Leren Lezen en Estafette.
- Het leesonderwijs is verrijkt met opdrachten voor stillezen en herhaling, interactie om begrip en beleving te stimuleren, samenwerkend leren en motivatie. Dit doen wij met begeleiding van ouders en tutorlezen. Waar nodig zet de leerkracht Connect-lezen of Ralfi lezen in.
- Het protocol leesproblemen en dyslexie is geïntegreerd in het onderwijs van groep 1 t/m 8.
- De school werkt samen met het RID (Regionaal Instituut voor Dyslexie) waardoor gebruik gemaakt kan worden van deze expertise.
- In de bovenbouw (groep 7 en 8) wordt het lezen op niveau aangeboden. De kinderen werken met technisch lezen en begrijpend lezen groepsdoorbrekend en krijgen de instructie op niveau.
- Er is een taal- leescoördinator aanwezig die in expertise kan ondersteunen.
- In de groepen 1 en 2 wordt specifiek gewerkt aan het fonemisch bewustzijn, letterkennis en mondelinge taal. Dit alles wordt geïntegreerd in de thema's. Kinderen worden op basis van de gestelde doelen geobserveerd en gevolgd.

Ambitie:

De school doet kennis op van de ontwikkelingsfasen van het jonge kind op het gebied van het aanvankelijk lezen, zodat hier in de klas op kan worden ingespeeld.

Leesonderwijs kan dan starten wanneer het kind er rijp voor is.

7. De leerling heeft specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De leerkrachten signaleren leerlingen met rekenproblemen tijdig door systematisch rekengesprekken te voeren en toetsen te analyseren.
- De school draagt zorg voor rekenonderwijs waarbij plannen, uitvoeren en reflecteren voorop staan. De instructiebehoefte van de kinderen wordt gevolgd.
- De school is in staat om een leerling binnen een (sub)groep leerlingen individuele ondersteuning te bieden, met specifieke instructie en oefenvormen en met (procesgerichte) feedback – gericht op het verhogen van de RekenWiskunde vaardigheden en betekenisverlening.
- De school maakt vanaf groep 4 gebruik van Snappet waardoor kinderen directe feedback ontvangen.
- Door het adaptief werken met Snappet wordt het leerstofaanbod aangepast aan het niveau van de leerling.

Ambitie:

De school denkt kritisch na over de balans tussen het volgen van de methode en het werken vanuit leerdoelen.

8. De leerling heeft specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school is toegankelijk voor rolstoelgebruik.
- De school heeft een invalidentoilet.
- De school beschikt over een handelingsprotocol voor verstrekking en toediening van medicatie en medisch handelen op verzoek.
- De school kan leerlingen een ruimte bieden om, indien nodig, tot rust te komen.
- Er zijn verschillende aangepaste leerlingsetjes, die verstelbaar zijn.
- Er zijn diverse aangepaste materialen voor kinderen met een (meervoudige) lichamelijke handicap, zoals speciale schaar en schrijfmateriaal.

9. De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft een intern begeleider die kennis heeft van executieve vaardigheden en leerkrachten kunnen deze herkennen. De intern begeleider coacht leerkrachten in het vervolgproces.
- Vervolgens stimuleren wij deze vaardigheden door:
  - Respons-inhibitie: nadenken voordat je iets doet. Dit doen wij, wanneer nodig, aan de hand van de Meichenbaum-methode. (Beertjes methode)
  - Werkgeheugen: informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken. Dit doen wij door complexe taken op te delen in kleine stukken. De kinderen leren zelf een stappenplan te maken en stappen af te vinken.
  - Emotieregulatie: emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren. Dit doen wij middels de Kanjertraining.
  - Flexibiliteit: flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag. Dit doen wij door regelmatig gezelschapspellen te spelen.
  - Taakinitiatie: op tijd en efficiënt aan een taak beginnen in plaats van vluchtgedrag. Dit doen we door, na een instructie, de individuele leerling op weg te helpen.
  - Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen. Dit doen wij, waar nodig, door een timetimer in te zetten. Kinderen te bevragen op "Hoeveel tijd mag ik gebruiken?" of "Hoeveel tijd heb je nodig?"
  - Organisatie: we begeleiden kinderen met het organiseren en ordenen van hun materialen. Dit doen wij bijvoorbeeld door het inzetten van de "bakjesmethode".
  - Doelgericht gedrag: doelen formuleren en realiseren zonder je te laten afschrikken. De school bespreekt doelen vooraf, maakt deze zichtbaar, bespreekt de haalbaarheid, laat kinderen vooraf inschatten hoe groot de kans is dat het

behaald wordt. Dit wordt mede zichtbaar in de kindgesprekken welke 2 a 3 keer per jaar plaatsvinden. Hierin stelt de leerling (in overleg met ouders en de leerkracht) doelen voor zichzelf.

- Metacognitie: een stapje terug doen om jezelf en de situatie te overzien en te evalueren.
- De school maakt gebruik van de Kanjertraining waarin diverse aspecten op sociaal emotioneel gebied aan bod komen.

10. Andere ondersteuningsbehoefte, namelijk:

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Gesprekscyclus en klasbezoeken (pedagogisch en didactische vaardige leerkrachten)
- Leerkrachten worden eenmaal in de vier jaar aan de hand van een competentielijst beoordeeld.
- De mogelijkheid is er om bij elkaar in de klas te kijken waardoor collegiale consultatie gestimuleerd wordt.
- Intern begeleider observeert 2 keer per jaar in de klassen om o.a. het zorgklimaat te bewaken en te verbeteren.
- De leerkrachten maken een analyse van de opbrengsten zodat het onderwijsaanbod daarop aangepast kan worden.
- De leerkrachten werken met een groepsplan, waarin ze de doelen en de aanpak voor de groep, de subgroepjes en mogelijk de individuele leerlingen beschrijven. Er wordt instructie gegeven volgens het IGDI model. Dit model gaat uit van 3 instructie niveaugroepen.
- Er zijn groepsplannen voor technisch lezen, spelling, begrijpend lezen en rekenen in de groepen 3 t/m 8.
- 2 keer per jaar vindt er een groepsbespreking plaats van de groepsleerkracht met de intern begeleider. In dit gesprek worden alle leerlingen besproken waarbij gekeken wordt welke leerlingen speciale onderwijsbehoeften hebben en wat zij hiervoor nodig hebben.
- Binnen de school worden leergemeenschappen georganiseerd waarbij steeds een specifieke vraagstelling centraal staat.
- Alle gegevens van een leerling met betrekking tot zijn/haar ontwikkeling en het welbevinden worden bewaard in het (digitale) leerlingdossier.

Ambitie:

De school wil kinderen meer betrekken bij het eigen leerproces.

Hiermee willen we de betrokkenheid van kinderen en het zicht op het eigen leerproces vergroten.

Bron clusters: TOPdossier (groeidocument). TOP staat voor TotaalOntwikkelingsPlan.

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

5.1 Ondersteuningsniveaus

Uw kind krijgt op school de ondersteuning die passend is: zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We evalueren regelmatig. Is er meer of juist minder nodig? Dan passen we het niveau van ondersteuning aan.

We onderscheiden vier niveaus van ondersteuning:

- Ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning
- Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen
- Ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen
- Ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Basisondersteuning

Het kind ontwikkelt zich goed met het onderwijs dat onze school biedt.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht

Niveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning

De leerkracht, intern begeleider, ouders of leerling hebben zorgen over – bijvoorbeeld – de cognitieve, lichamelijke en/of sociaal-emotionele ontwikkeling. Uw kind komt daarom in de leerlingbespreking. Op basis van een brede analyse wordt er een plan opgesteld: één kind, één plan.

We kunnen ervoor kiezen het TOPdossier, voormalig groeidocument, deel A en B te gebruiken als hulpmiddel bij de analyse. Uw kind wordt altijd een tweede keer besproken in de leerlingbespreking – ook als het goed gaat. Is de lichte ondersteuning onvoldoende? Dan wordt opgeschaald naar ondersteuningsniveau 2.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider

Niveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen

Onze school schakelt één van de consulenten van het samenwerkingsverband in. De extra ondersteuning voor het kind bestaat uit een kortdurend arrangement binnen onze school, ter versterking van de lichte ondersteuning. Het TOPdossier is leidraad voor de analyse, het plan, het overstemmingsgesprek en de evaluatie.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel leerkracht school met speciale deskundigheid

Niveau 3: extra ondersteuning door externen

Om aan de extra ondersteuningsbehoefte van uw kind te voldoen, is het nodig dat onze school gebruikmaakt van een arrangement van – bijvoorbeeld – een andere basisschool of een S(B)O óf dat onze school extra ondersteuning binnenhaalt.

De ondersteuning vindt plaats binnen onze school, buiten school of op een andere school. De consulent van het samenwerkingsverband organiseert de benodigde deskundigheid. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld, behalve het gedeelte TLV (toelaatbaarheidsverklaring).

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Externe deskundige
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel intern begeleider van andere school

Niveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Het benodigde arrangement kan alleen geboden worden door het S(B)O – voor een korte of langere periode. Vóór de toelating wordt het ondersteuningsteam versterkt met medewerkers van het S(B)O. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld. De consulent van het samenwerkingsverband brengt het in bij de toewijzingscommissie. Periodiek wordt geëvalueerd of S(B)O nog steeds het best past bij uw kind.

Ondersteuningsteam:

- Kind

- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Vertegenwoordiger S(B)O

5.2 Werkwijze

Om uw kind passend onderwijs te bieden, hanteren alle scholen in Noord-Kennemerland dezelfde werkwijze. Daardoor kunnen we goed samenwerken. Een belangrijk hulpmiddel is het TOPdossier (voorheen: groeidocument).

Heeft uw kind extra ondersteuning nodig? Dan bepalen de leerkracht en intern begeleider welk niveau van ondersteuning passend is. Indien nodig schakelen we de consulent van het samenwerkingsverband in.

Overleg tussen school en u

We bespreken zorgvuldig wat uw kind precies nodig heeft. Wie is uw kind als persoon? Wat gaat er goed? Wat gaat er minder goed? Wat is er nodig om te zorgen dat het beter gaat? In het zogeheten multidisciplinair overleg (MDO) bent u een belangrijke gesprekspartner. Hierbij is ook de consulent van het samenwerkingsverband aanwezig.

Overleg met andere professionals

Soms worden er ook andere professionals betrokken bij het MDO. Bijvoorbeeld medewerkers van jeugdhulp, gemeente of zorginstellingen. Iedereen brengt zijn eigen gezichtspunt in. Zo ontstaat een gezamenlijk plan voor de juiste vervolgstappen.

TOPdossier

Het TOPdossier is een werkdocument dat ons praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Als ouder wordt u actief betrokken bij het invullen van het TOPdossier.

Alle scholen en samenwerkende instanties zoals jeugdhulp en zorg werken met het TOPdossier – vanuit de gedachte: één kind, één plan.

Doelen van het TOPdossier

Het TOPdossier...

- ... geeft een **goed beeld** van de ontwikkeling en behoeften van een leerling, én van de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht, school en ouders.
- ... is **gespreksleidraad** bij de bespreking van de leerling in het multidisciplinair overleg (MDO).
- ... bevat, indien aan de orde, het **ontwikkelingsperspectief** (OPP) van de leerling.

- ... biedt **eenduidigheid en onderbouwing** van vervolgstappen.
- ... biedt mogelijkheden om met externe jeugdhulpverleners en voortgezet onderwijs samen te werken – **één kind, één plan**.

Werkgebieden

We willen uw kind passend onderwijs dicht bij huis bieden: in ons werkgebied werken alle scholen samen, over de muren van de schoolbesturen heen. Het samenwerkingsverband kent 8 werkgebieden. We bundelen onze krachten, wisselen kennis uit en weten van elkaar welke expertise er is.

Meer over de werkwijze

Voor professionals heeft het samenwerkingsverband de werkwijze beschreven in de 'Handleiding groeidocument' en 'Stappen, procedures en routes' (zie bijlage). Deze zijn ook voor u toegankelijk. Hebt u vragen? U kunt terecht bij de leerkracht, intern begeleider of bij de consulent van het samenwerkingsverband.

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Nadat we de behoeften van uw kind goed in kaart hebben gebracht, kan duidelijk worden dat het antwoord op sommige ondersteuningsvragen buiten het bereik van onze school ligt. Deze grens in ondersteuning is niet altijd scherp. Het aangeven van grenzen is maatwerk. Analyse, eerlijkheid en helderheid zijn belangrijk om de grens van het kunnen te bepalen.

Uitgaand van wat uw kind nodig heeft, zoeken we dan samen met u en het samenwerkingsverband een passende plek voor uw kind. We kijken samen naar wat het beste is voor uw kind. Het belangrijkste is dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en krijgt wat daarvoor nodig is.

Het volgende valt buiten onze (zorg) mogelijkheden.

Wij kunnen niet aan de onderwijsbehoeften voldoen van kinderen:

- Die niet aanspreekbaar en aanstuurbaar zijn door meerdere personen en die sterk externaliserend gedrag vertonen tijdens het onderwijsleerproces en tijdens het groepsproces.
- Die een sterk individueel gerichte orthopedagogische- of orthodidactische begeleidingsvraag hebben.
- Waarbij de cognitieve ontwikkeling stagneert en het welbevinden van het kind en het didactisch aanbod niet in balans is.
- Waarbij niet aan de (fysieke) zorgbehoefte kan worden voldaan.
- Waarbij de fysieke veiligheid van anderen in gevaar komt.
- Waarbij het welbevinden en de ontwikkeling van de overige leerlingen belemmerd wordt.
- Wanneer er sprake is van complexe co- morbiditeit waarbij het leerproces gehinderd wordt.

Als de school aan specifieke casuïstiek gaat beginnen moet er voorafgaand aan de aanvang van het schoolproces beschreven worden welke onderwijsbehoeften de leerling heeft. Van de start tot wanneer de leerling de school verlaat.

Bijlagen/verwijzingen:

Te vinden op www.ppo-nk.nl:

Protocol PO-VO

TOPdossier, Handleiding TOPdossier, Stappen en procedures

Op school en op de website www.willibrord-school.nl in te zien:

Protocol leerlingdossier en privacy

Dyslexieprotocol

Pestprotocol

Op school in te zien:

Toetskalender

Afspraken bij de toetskalender

Protocol verlengen en versnellen

Op de site van onze stichting www.stichtingflore.nl in te zien:

Klachtenprotocol

Protocol voor medische handelingen

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling